

ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารในการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กรณีศึกษาห้องบรรยาย ประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 และ

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553

Efficiency in Using Maejo University's Buildings for Classes: Case Study, Lecture

Rooms for the Second Semester of the 2009 Academic Year and

the First Semester of the 2010 Academic Year

มีนา ทาหอม

Meena Thahom

กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคารในการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กรณีศึกษาห้องบรรยายประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 และภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของอาคารต่างๆ ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้อาคารต่างๆ ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน แบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ลักษณะคือ วิเคราะห์จากอาคารที่มีการเรียนการสอน และวิเคราะห์ตามตารางการเรียนการสอนของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา โดยมีผลการวิจัยดังนี้

อัตราการใช้ห้องบรรยายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีอัตราการใช้ห้องร้อยละ 72.11 และในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 นั้นมีอัตราการใช้ห้องเท่ากับร้อยละ 69.49 ซึ่งอัตราการใช้ห้องเรียนลดลงร้อยละ 2.62 และต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80

อัตราการใช้พื้นที่ห้องบรรยายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีอัตราการใช้พื้นที่ร้อยละ 25.53 และในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 นั้นมีอัตราการใช้พื้นที่ร้อยละ 25.49 จะเห็นว่าอัตราการใช้พื้นที่ลดลงร้อยละ 2.62 และถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 เป็นอย่างมาก

ประสิทธิภาพการใช้ห้องบรรยาย ผลการวิจัยพบว่าในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีประสิทธิภาพการใช้ห้องบรรยายร้อยละ 17.45 และในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 นั้น มีประสิทธิภาพการใช้ห้องเท่ากับร้อยละ 15.50 ประสิทธิภาพลดลงร้อยละ 1.95 และถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 เป็นอย่างมาก

จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้มีปัญหาในการบริหารจัดการอาคารในกรณีของห้องบรรยายเป็นอย่างยิ่ง คือเมื่อพิจารณาถึงอัตราการใช้ห้องซึ่งเป็นการวัดถึงประสิทธิภาพในการเข้าใช้ห้องบรรยายต่างๆ ภายในอาคาร จะเห็นได้ว่าความถี่ในการจัดนักศึกษาเข้าเรียนในแต่ละอาคารมีมาก แต่ขาดความเหมาะสมและความสมดุลระหว่างจำนวนนักศึกษาต่อพื้นที่รองรับในแต่ละห้อง ทำให้อัตราการใช้พื้นที่ของแต่ละห้องค่อนข้างต่ำมาก คือจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนกับความสามารถในการรองรับของห้องไม่สมดุลกัน ดังนั้นจึงแสดงออกให้เห็นถึงค่าประสิทธิภาพการใช้อาคารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ทุกอาคาร

ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรหามาตรการและวิธีการในการจัดการการเรียนการสอนระหว่างจำนวนผู้เรียนกับขนาดของห้องให้เหมาะสมกัน รวมถึงควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตารางสอนที่อาคารผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้ครบถ้วน รวมถึงรายละเอียดข้อมูลห้องเรียนในแต่ละอาคารเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

Abstract

The research topic “Efficiency in Using Maejo University’s Buildings for Classes: Case Study, Lecture Rooms for the Second Semester of the 2009 Academic Year and the First Semester of the 2010 Academic Year” aims to study general characteristics of Maejo University’s buildings to determine efficiency in using Maejo University’s buildings, and to provide basic data for administrators to make the best use of the buildings. The analysis of efficiency in using the buildings consists of two types: analyze from the buildings that are used for classes and analyze from the schedule of classes of faculties in Maejo University. This is a quantitative research. Data is analyzed and synthesized. Then, it is presented through a descriptive report. The result is as followed:

The rate of using lecture rooms of Maejo University. It is found that the rate of using lecture rooms in the second semester of the 2009 academic year is 72% and in the first semester of the 2010 academic year is 69.49%. The rate of using lecture rooms is reduced by 2.62%. It is below the standard, which is 80%.

The rate of using lecture room area of Maejo University. It is found that the rate of using lecture room area in the second semester of the 2009 academic year is 25.53% and in the first semester of the 2010 academic year is 25.49%. The rate of using lecture room area is reduced by 2.62%. It is greatly below the standard, which is 80%.

Efficiency in using lecture rooms. It is found that efficiency in using lecture rooms in the second semester of the 2009 academic year is 17.45% and in the first semester of the 2010 academic year is 15.50%. The rate of using lecture room area is reduced by 1.95%. It is greatly below the standard, which is 80%.

It is found that Maejo University has problems concerning managing lecture rooms. Considering the rate of room usage frequency of using different lecture rooms, there is a high frequency in each building, but there is a lack of suitability and balance between number of students and size of the room. Therefore, the rate of using lecture room area in each room is very low, and efficiency in using lecture rooms in all buildings of Maejo University is below the standard.

Therefore, it is suggested that the university should find ways to manage the schedule of classes, taking into consideration number of students and size of the room. Moreover, the university should collect data of all classes' schedule and details of classroom in each building in order to use this data in decision making process.

